

Sygn. akt IV U 186/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 lipca 2016r. w S.

odwołania T. O.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 20 stycznia 2016 r. (Nr (...))

w sprawie T. O.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu T. O. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od dnia 01 listopada 2015 r.

Sygn. akt IV U 186/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 stycznia 2016 r. znak (...) działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015r. poz. 704 ze zm.), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił T. O. prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w wymiarze co najmniej 25 lat, a jedynie 23 lata, 5 miesięcy i 16 dni. Do wymaganych okresów zaliczono okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 17.01.1966 r. do 18.02.1970 r., od 19.12.1970 r. do 29.02.1972 r. i podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu od 01.03.1981 r. do 31.12.1988 r., od 01.07.2005 r. do 02.11.2015 r.

Odwołanie od w/w złożył ubezpieczony T. O. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż organ rentowy nie wziął pod uwagę jego nieprzerwanej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 16 –ego roku życia (odwołanie k.1-2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację i podstawę prawną zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k.3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony T. O. ur. (...) w dniu 17 października 2015 r. ukończył 60 lat i 9 miesięcy. W dniu 26 listopada 2015r. złożył wniosek o emeryturę rolniczą (wniosek o emeryturę rolniczą k. 1 akt emerytalnych).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku decyzją z 20 stycznia 2016 r. znak (...) na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015r. poz. 704 ze zm.), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił T. O. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w wymiarze co najmniej 25 lat, a jedynie 23 lata, 5 miesięcy i 16 dni. Do wymaganych okresów zaliczono okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 17.01.1966 r. do 18.02.1970 r., od 19.12.1970 r. do 29.02.1972 r. i podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu od 01.03.1981 r. do 31.12.1988 r., od 01.07.2005 r. do 02.11.2015 r. (decyzja z 20.01.2016 r. k.37 akt emerytalnych).

W okresie od 01.03.1972 r. do 31.12.1973 r. T. O. był zatrudniony w Kółku Rolniczym w M., a następnie od 01.01.1974 r. do 31 lipca 2005 r. w Spółdzielni Usług i Produkcji Rolniczej w M. na stanowisku traktorzysty (świadcstwo pracy k. 10 akt emerytalnych, zeznania ubezpieczonego k 11). Ubezpieczony od urodzenia zameldowany jest na pobyt stały w miejscowości (...) gm. Mordy. W okresie zatrudnienia poza rolnictwem ubezpieczony przez cały czas mieszkał razem z rodzicami J. i A. małżonkami O., codziennie dojeżdżając do pracy do miejscowości M. oddalonej o 5 km od miejsca zamieszkania. Ubezpieczony został sam razem z rodzicami, jego dwie siostry wyszły za mąż i wyprowadziły się od rodziców.

Rodzice ubezpieczonego prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 8,91 ha położone we wsi O. (protokół sporządzony do celów uwłaszczeń k. 28-29 akt emerytalnych). Utrzymywali się tylko z pracy w gospodarstwie rolnym, hodowali krowy, trzodę chlewną, uprawiali zboże, ziemniaki. Ojciec ubezpieczonego był inwalidą II grupy. W okresie od 19.02.1970 r. do 18.12.1970 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową i wówczas część gruntów rolnych nie była uprawiana przez rodziców ubezpieczonego, gdyż sami nie dali rady ich uprawiać. W okresie zatrudnienia od 01.03.1972r. do 31.12.1973 r. oraz od 01.01.1974 r. do 31.07.2005 r. ubezpieczony przez cały czas, ciągle pracował w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez rodziców, które następnie rodzice mu przekazali. Wykonywał wszystkie prace polowe po powrocie z pracy w Kółku Rolniczym wykorzystując do obróbki pola sprzęt kółkowy, wykonywał też wszystkie prace przy inwentarzu żywym rano i wieczorem, prace w gospodarstwie rolnym zajmowały mu dziennie co najmniej 4 godziny dziennie. Bez pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym jego rodzice sami nie byliby w stanie prowadzić gospodarstwa (zeznania świadków: M. Ł. k. 10v, A. Ż. k. 10v-11, zeznania ubezpieczonego k.11 akt sprawy).

Decyzją z dnia 2 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał T. O. prawo do emerytury od dnia 17.10.2015 r. na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i ustalił jej wysokość na podstawie art. 26 w/w ustawy (decyzja k. 32 akt emerytalnych).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie obdarzonego przez Sąd wiarygodnością.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego T. O. zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015r., poz. 704 j.t.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek 60 lat i 8 miesięcy w przypadku kobiety urodzonej w okresie od 01.10.1954 r. do 31.12.1954 r. (art. 19 ust. 1a pkt 9), podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20. Stosownie do treści art. 20 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 -ego roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983r. Przepis art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zawiera definicję pojęcia domownik, czyli osoby bliskiej rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym

gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury rolniczej wskazując, że ubezpieczony nie wykazał, aby zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników posiadał wymagany 25-letni okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, gdyż wykazał jedynie 23 lata, 5 miesięcy i 16 dni. Nie zaliczono ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 19.02.1970 r. do 18.12.1970 r. (zasadnicza służba wojskowa) oraz od 01.03.1972 r. do 31.12.1973 r. (praca zawodowa w Kółku Rolniczym w M., od 01.01.1974 r. do 28.02.1981 r. (praca zawodowa w Spółdzielni Usług i Produkcji Rolniczej w M.) powołując się na okoliczność zatrudnienia w tym okresie ubezpieczonego poza rolnictwem i odbywania zasadniczej służby wojskowej.

W ocenie Sądu, z takim stanowiskiem organu rentowego nie można się zgodzić. Brak jest bowiem podstaw do tego, aby nie zaliczyć w/w okresu (z wyłączeniem okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 19.02.1970 r. do 18.12.1970 r., kiedy to ubezpieczony nie pracował w gospodarstwie rodziców) jako okresu uzupełniającego okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy jako okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 -ego roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983r.

Bezsporne jest, że w okresach: od 01.03.1972 r. do 31.12.1973 r. i od 01.01.1974 r. do 28.02.1981 r. ubezpieczony pracował zawodowo w Kółku Rolniczym w M., a następnie w Spółdzielni Usług i Produkcji Rolniczej w M., jak również że w tych okresach ubezpieczony mieszkał z rodzicami w miejscowości O., prowadził z nimi wspólne gospodarstwo domowe i wykonywał wszystkie czynności gospodarskie w obejściu oraz wszystkie prace polowe. Z zeznań świadków i ubezpieczonego, którym Sąd dał wiarę w całości, wynika, że praca ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców w wymienionych okresach od 01.03.1972 r. do 31.12.1973r. (1 rok i 10 miesięcy) i od 01.01.1974 r. do 28.02.1981 r. (7 lat, 2 miesiące) pomimo zatrudnienia w M., wynosiła co najmniej 4 godziny dziennie. Należało zatem powyższe okresy zaliczyć uzupełniająco do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy, w konsekwencji czego ubezpieczony spełnił warunek posiadania 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. W ocenie Sądu, skoro istnieje możliwość zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym, w myśl art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy, uczniowi, który po ukończeniu 16-tego roku życia uczy się i pracuje w gospodarstwie rolnym rodziców, to tak samo istnieje możliwość zaliczenia tego okresu osobie pracującej zawodowo, jeżeli wykaże, że praca w gospodarstwie rolnym rodziców zajmowała mu co najmniej 4 godziny dziennie. Warto także wskazać na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Białymstoku zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 lipca 2014r. w sprawie III AUa 1941/13 (LEX nr 1493859), który stwierdził, że nie ma przeszkód, aby w przypadku wykazania podlegania w tym samym okresie ubezpieczeniu rolniczemu także ubezpieczeniu pracowniczemu, zaliczyć okres ubezpieczenia rolniczego do emerytury rolniczej. Powyższe stanowisko Sąd w całości podziela. Niewątpliwie system ubezpieczeń społecznych rolników i system ubezpieczeń społecznych osób zatrudnionych poza rolnictwem są to różne systemy ubezpieczeń. Co więcej w odniesieniu do ubezpieczonego urodzonego po 31.12.1948r. emerytura pracownicza z ZUS nie jest uzależniona od ilości okresów składkowych i nieskładkowych, lecz związana jest tylko z kwotą składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej, kapitałem początkowym i kwotą środków zewidencjonowanych na subkoncie. Okres pracy zawodowej ubezpieczonego od 01.03.1972 r. do 31.12.1973 r. i od 01.01.1974 r. do 28.02.1981 r. roku nie wyklucza zaliczenia powyższego okresu również jako okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przed 1 stycznia 1983r. Skoro zatem ubezpieczony od dnia 17.10.2015 r. nabył prawo do emerytury pracowniczej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, które nie jest związane z posiadaniem okresów ubezpieczenia to tym samym nie ma znaczenia w sprawie, czy zachodzi zbieg okresów podlegania przez niego ubezpieczeniu pracowniczemu i rolniczemu. Inaczej mówiąc w ocenie Sądu nie ma przeszkód, aby w przypadku wykazania podlegania w tym samym okresie ubezpieczeniu rolniczemu także ubezpieczeniu pracowniczemu, zaliczyć okres ubezpieczenia rolniczego do emerytury rolniczej. Trzeba przy tym zauważyć, iż wprowadzenie do systemu tzw. emerytury kapitałowej nie pozostało bez wpływu na zmiany regulacji w systemie ubezpieczeń społecznych rolników. Stosownie do treści art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny, który w przypadku wnioskodawczyni wynosi 60 lat;

2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Jednakże w stosunku do ubezpieczonego urodzonego (...) zastosowanie znajduje art. 20 ust. 3 cytowanej ustawy (dodany przez art. 33 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych Dz. U. 2008.228.1507) z dniem 8 stycznia 2009 r.), który stanowi, że osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. nie można doliczyć okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. Oznacza to, że jednocześnie do stażu ubezpieczeniowego w systemie rolniczym, osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. nie można zaliczyć okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi tj. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z powyższych przepisów nie wynika jednak zakaz zaliczania okresów podlegania ubezpieczeniu rolniczemu, czy też okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16-ego roku życia, przed 1 stycznia 1983 r. nawet jeżeli okres taki pokrywał się okresem podlegania ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy. Dotyczy to oczywiście sytuacji, gdy ubezpieczony w systemie powszechnym nabył prawo do emerytury kapitałowej, do nabycia której okres podlegania ubezpieczeniu nie ma znaczenia, tak jak T. O..

Po uwzględnieniu spornego okresu, ubezpieczona wykazała 32 lata, 5 miesięcy i 16 dni ubezpieczenia emerytalno-rentowego i spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury rolniczej. Wobec powyższego Sąd ustalił, że ubezpieczonemu T. O. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 listopada 2015r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek o świadczenie emerytalne.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.